

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету історії та
міжнародних відносин

доц. Віталій АНДРЕЙКО
«01» 04 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ

Рівень вищої освіти	другий
Галузь знань	03 гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **032 Історія та археологія** освітньої програми «Історія».

Розробник: Капітан Л.І. д.і.н., професор кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби**

протокол № 11 від «10» травня 2022 року

Завідувач кафедри доц. Ігор ЛІХТЕЙ
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 8 від «22» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії доц. Світлана МИШКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів –	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	1	1
аудиторних – 2,6	Лекції:	
самостійної роботи студента – 4	32	10
	Семінарські:	
	16	4
Вид підсумкового контролю:екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний (онлайн навчання- на платформі MOODLE)	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом є розвиток української наукової праці над дослідженням минулого на сучасному етапі.

Мета: розкрити особливості та провідні тенденції в сучасній українській історіографії, її місце і роль в загальнонауковому поступі.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

інтегральна

ІК здатність розв’язувати комплексні/спеціалізовані та практичні проблеми у галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

загальні

ЗК – 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК – 02 Здатність працювати автономно.

ЗК – 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК – 04 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК – 05 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК – 07 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК – 09 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК – 10 Здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції.

ЗК – 11 Здатність до комунікації та співпраці у складі колективу.

ЗК – 12 Здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

фахові

ФК – 01 Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.

ФК – 02 Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.

ФК – 03 Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.

ФК – 053датність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

ФК-073датність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової перед вищої та вищої освіти, наукових установах.

ФК-13 Здатність постійно займатися професійною самоосвітою та самовихованням.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія та археологія»вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично	ПРН-01
Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології	ПРН-02
Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.	ПРН-03
Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних технологій	ПРН-04
Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки	ПРН-05
Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	ПРН-07
Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.	ПРН-09
Оволодіння принаймні однією іноземною мовою на рівні, достатньому для спілкування та опанування фахової літератури. Віддається перевага передовсім англійській мові, що не виключає можливості й необхідності оволодіння й іншими іноземними мовами.	ПРН-10
Вміння аналізувати, узагальнювати і розповсюджувати кращий досвід організації навчального процесу, методичної і наукової роботи.	ПРН-11
Займатися краєзнавчою роботою, вести екскурсійну, презентаційну, громадську культурницьку діяльність.	ПРН-12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
знати та розуміти проблематику сучасної української історіографії та основні теоретико-методологічні принципи її дослідження провідними науковцями, школами	1,2,4,5,9,10,11
знати ключові засади формування сучасних вітчизняних наукових шкіл, концепцій, діяльності організаційних інституцій та комплекс викликів сучасній українській історичній науці	1,2,4,5,9,10,11

критично аналізувати надбання у сфері вітчизняної історичної науки	1,2,4,5,9,10,11
здійснювати порівняльний аналіз різних концепцій; формувати власну наукову позицію щодо їх об'єктивної оцінки	1,2,4,5,9,10,11
здійснювати науково-пошукову діяльність	1,2,4,5,9,10,11,12
створювати та представляти власний інтелектуальний «продукт»	1,2,4,5,7,9,10,11,12
оцінювати можливості творчого використання надбань світової історичної науки задля творення вітчизняного історичного контенту	1,2, 4,5,9,10,11,12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, усні презентації результатів виконаних завдань та досліджень, виступи на семінарських заняттях, пошуково-аналітична робота.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: діалог на лекціях, опитування на семінарських заняттях, контрольні письмові завдання.

Форма модульного контролю: контрольна письмова робота

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен

Самостійна робота студентів, в тому числі індивідуальна, (далі – СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

№	Види робіт	Форми контролю СРС
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	Усне опитування, МКР іспит
2.	Підготовка до семінарських занять	
3.	Підготовка до модульних контрольних робіт та інших форм контролю	
4.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях*	
5.	Пошуково-аналітична робота (один вид роботи) - реферування наукових статей - аналіз внеску часопису/науковця в розробку історичної проблематики - історіографічні огляди	Обговорення (захист) реферату (есе), перевірка письмової роботи

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	30	100
10	30	30		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	30	100
30	30	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

	Модуль 1	Модуль 2
--	-----------------	-----------------

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	4	30	4	30
СРС, в т.ч. ІРС	1	40	1	40
Модульна контрольна робота	1	30	1	30
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (офлайн навчання)-

Бали	Критерії оцінювання
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його виклав, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його виклав, в основному розкрив зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачило достатньої глибини та аргументації, допущено при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом виклав його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) виклав його, недостатньо розкрив зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ МКР (офлайн)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ

освітній ступінь «магістр»

спеціальність «історія та археологія» навчальна дисципліна «Сучасна українська історіографія»

1. Синтези з історії України в контексті інтеграції вітчизняної історії в світовий історіографічний процес.
2. Сучасна українська історіографія Галицько-Волинської держави: здобутки й проблеми
3. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії

Викладач

проф. Капітан Л.І.

За умови дистанційного навчання робота виконується на платформі Moodle, використовуються тестові завдання різного типу, бали переводяться за таблицею відповідності 100 бальної шкали в 30 бальну.

Таблиця відповідності

30 бальна шкала	100 бальна шкала
27-30	90-100
19-26	83-89
18-23	74-82
11-18	60-73

6-10	35-59
1-5	1-34
0	0

ЗРАЗОК

Завдання МКР (на платформі MOODLE)

• 1

1 Відповідь повинна включати перелік основних елементів із зазначенням 2-х конкретних закладів/установ/організацій тощо, які відносяться до цієї групи Назвіть основні елементи інституційного середовища сучасної вітчизняної історичної науки, вказавши по кожній позиції 2 приклади

10

• Питання2

2 Синтези з історії України в контексті інтеграції вітчизняної історії в світовий історіографічний процес

35

• Питання3

3 Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії

35

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль проводиться згідно ПОЛОЖЕННЯ про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>)

Бали	Критерії оцінювання
“відмінно”(90-100, А)	студент, опрацювавши рекомєндовану і додаткову літературу, виявив глибоке і всебічне знання програмового матеріалу, вільно оперує фактичним і хронологічним матеріалом; розуміє комплекс викликів сучасній історичній науці; особливості та суперечливий характер сучасного її стану; вміє творчо використовувати набуті знання для окреслення проблематики сучасної історіографії історії України та основних теоретико-методологічних принципів її дослідження провідними науковцями, школами;робити порівняльний аналіз різних концепцій;формувати власну наукову позицію щодо їх об’єктивної оцінки
“добре” (82-89, В)-	студент опрацював рекомєнговану літературу, виявив глибоке знання програмового матеріалу, вільно оперує фактичним і хронологічним матеріалом, розуміє комплекс викликів сучасній історичній науці; особливості та суперечливий характерсучасного її стану; вміє робити порівняльний аналіз різних концепцій;використовувати набуті знання для окреслення проблематики сучасної історіографії історії України та основних теоретико-методологічних принципів її дослідження провідними науковцями, школами

“добре” (74-81, C)	студент опрацював рекомендовану літературу, виявив достатнє знання програмового матеріалу, оперує фактичним і хронологічним матеріалом щодо окреслення проблематики сучасної історіографії історії України та основних теоретико-методологічних принципів її дослідження провідними науковцями, школами; розуміє особливості та суперечливий характер сучасного стану розвитку вітчизняної історичної науки
“задовільно” (64-73, D)	студент опрацював рекомендовану літературу, виявив знання категоріального апарату, основних теоретичних положень, усіх тем програми в обсязі, який необхідний для подальшого навчання, знайомий з основною літературою і може розкрити проблематику сучасної історіографії історії України та основних теоретико-методологічних принципів її дослідження провідними науковцями, школами; розуміє особливості та суперечливий характер сучасного стану розвитку вітчизняної історичної науки;
“задовільно” (60-63, E)	студент знайомий з основною літературою, виявив посередні знання основного програмового матеріалу; розуміє зміст основних понять і категорій дисципліни, знає проблематику сучасної історіографії історії України, особливості її сучасного стану
“незадовільно”(35-59, FX)	студент виконав основні види робіт, передбачені робочою програмою, але виявив суттєві прогалини в знанні основного програмового матеріалу, недостатньо оперує категоріями та фактичним матеріалом дисципліни
“незадовільно”(0-34, F)	студент виконав не всі основні види робіт, передбачені робочою програмою, виявив незнання основного програмового матеріалу, зовсім не володіє категоріями та фактичним матеріалом дисципліни.

Питання для підготовки до підсумкового модульного контролю

1. Стан вітчизняної історичної науки на сучасному етапі та українська історіографія.
2. Інституційне середовище сучасної вітчизняної та зарубіжної історичної науки
3. Цивілізаційні орієнтири новітньої української історіографії: методологічні пошуки та напрями (проблематика) досліджень
4. Загальний образ минулого України чи української історії: нові підходи в сучасній україністиці
5. Синтези з історії України в контексті інтеграції вітчизняної історії в світовий історіографічний процес.
6. Полеміка довкола періодизації історії України в сучасній українській історіографії
7. Дискусійні питання давньої історії України в сучасній українській історіографії
8. Проблема етногенезу слов'ян в сучасній українській історіографії
9. Києво-руська проблематика в сучасній українській історіографії.
10. Сучасна українська історіографія Галицько-Волинської держави: здобутки й проблеми
11. Історія ВКЛ як «литовська доба в історії українських земель»: походження історіографічної парадигми та спроби її модернізації на сучасному етапі
12. Сучасна українська історіографія ранньомодерної історії України: вектори наукових пошуків.
13. Сучасна українська історіографія модерної історії України: вектори наукових пошуків.
14. Феномен українського козацтва і Запорізька Січ сучасному українському дискурсі.
15. Люблінська унія та Берестейський собор як історіографічна проблема.
16. Українська національна революція середини XVII ст. в сучасному українському дискурсі
17. «Руїна» в дискурсі українських науковців сучасності.
18. Сучасна українська історіографія модерної історії України: химерний світ «козацького Бароко»
19. Сучасна українська історіографія модерної історії України: Мазепа і мазепинці
20. Сучасна українська історіографія: українське національне відродження XIX ст.
21. Концепції провідних українських істориків сучасності з проблем вітчизняної історії періоду Першої світової війни.

22. Концепції провідних українських істориків сучасності з проблем вітчизняної історії періоду Української революції.
23. Радянська Україна 1920—1930-х рр. в сучасній українській історіографії
24. Проблема Голоду-Голодомору-геноциду 1932-1933 рр. в сучасній українській історіографії
25. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період: дискурс в сучасній українській історіографії.
26. Україна і Друга світова війна: дискурс сучасної української історіографії
27. Радянська Україна др. пол. ХХ ст.: дискурс сучасної української історіографії
28. Опозиційний рух в Україні: сучасний історіографічний дискурс.
29. Радянська «перебудова» по-українськи: сучасний науковий погляд
30. Концепції провідних українських істориків з питань національного державотворення (з 1991 р.)
31. Сучасна українська історія в об'єктиві науковців: здобутки та перспективи
32. «Помаранчева революція»: концепції та ступінь їх відповідності історичній правді.
33. Рецепція Євромайдану в сучасному українському науковому та соціокультурному дискурсі
34. Російсько-українська війна в українському науковому дискурсі
35. Пріоритетні напрями досліджень сучасного історичного краєзнавства.
36. Доробок українських науковців в галузі історичної регіоналістики та спеціальних історичних дисциплін.
37. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії
38. Антикознавство та візантиністичні студії в сучасній Україні: здобутки та перспективи.
39. Середньовічна, нова та новітня історія країн Європи та Америки у висвітленні сучасних українських дослідників.
40. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії

ЗРАЗОК

Завдання ПМК (на платформі MOODLE)

- **Сторінка 1**

- **Питання1**

1 Зазначивши хронологічні рамки періоду вітчизняної історичної науки, до якого застосовується термін "с_учасна українська історіографія", _окресліть процеси, які зумовили принципово нову ...

7

- **Питання2**

1Відповідь повинна включати перелік основних елементів із зазначенням 2-х конкретних закладів/установ/організацій тощо, які відносяться до цієї групи Назвіть основні елементи інституційного середовища сучасної вітчизняної історичної науки, вказавши по кожній позиції 2 приклади

3

- **Питання3**

3 Дайте коротку характеристику (основні здобутки та труднощі) сучасної української історіографії середньовічної або модерної доби вітчизняної історії (СЮЖЕТ, ПЕРІОД ТОЩО НА ВИБІР)

30

- **Питання4**

4 Наведіть періодизацію (етапи в розвитку) вітчизняної історіографії питань Другої світової війни та вкажіть основні досягнення українських істориків у дослідженні цієї теми

30

- **Питання5**

5 Окресліть головні тенденції, що їх сьогодні виділяють як ключові у «дискурсі Євромайдану»

30

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема. Вступ. Сучасна (новітня) українська історіографія: стан та перспективи

Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни.

Стан вітчизняної історичної науки та українська історіографія. Умови та зміст творення нових історичних концептів. Українська історіографія як інструмент інтегрування вітчизняної історії та історичної науки в світовий історіографічний процес. Цивілізаційні орієнтири новітньої української історіографії. Етапи становлення новітньої української історіографії. Методологічні пошуки та вектори досліджень. Полеміка довкола періодизації історії України

Вітчизняна історіографія і сучасні тренди соціогуманітаристики

Стан і перспективи розвитку історичного краєзнавства та спеціальних історичних дисциплін

Тема. Питання давньої та середньовічної історії України в сучасній українській історіографії

Історичні оцінки давніх цивілізацій на теренах України. Дискусійні питання грецької колонізації Північного Причорномор'я. Проблема етногенезу слов'ян. Києво-руська проблематика в сучасній українській історіографії. Виникнення Київської держави. Суспільно-політичне та соціально-економічне життя Київської Русі. Проблема феодальної роздробленості Київської Русі (XII – XIII ст.) Боротьба князів за київське «причастя» чи «феодальна роздробленість» Русі (В. Сverdlov, М. Брайтчевський, О. Прицак О. Толочко, П. Толочко, М. Котляр, С. Федака, Н. Яковенко).

Сучасна українська історіографія Галицько-Волинської держави: здобутки й проблеми. Наукові концепції І.Крип'якевича і М.Котляра щодо зародження і розвитку державності у Галицько-Волинському князівстві (IX – XIV ст.): спроба порівняння.

ВКЛ: інтерпретації в українському історіописанні (чи їх відсутність????)

Історія ВКЛ як «литовська доба в історії українських земель»: походження історіографічної парадигми та спроби її модернізації на сучасному етапі (М.Грушевський, В.Антонович, О.Русина, А.Гурбик, Л.Войтович, Ф.Шабульдо, Н.Яковенко та ін.). Початковий період української козаччини та оформлення її військово-політичної організації – Запорозької Січі як актуальний аспект вітчизняної медієвістики.

Тема. Раньомодерна та модерна історія в Україні в сучасній українській історіографії

Загальна характеристика історіографічної ситуації в контексті наукової розробки ранньомодерної та нової історії України. «Білі плями» або «непізнані острови» української історії XVI-XVIII ст.

Український ранній модерн: дискурс сучасної вітчизняної історіографії. Вектори наукових пошуків в царині українського модерну. Сучасний дискурс подій української історії середини XVII ст. Мазепа і мазепинці в новітній українській історіографії. «Правий» та «лівий» берег.

Українське національне відродження XIX-поч.XX ст. в сучасній українській історіографії. Періодизація українського національного відродження і процес націотворення (В. Сарбей, Я. Грицак та ін.) Суспільно-політичні рухи в південно-західній Україні. Національний рух в Наддніпрянщині.

Тема. Сучасна українська історіографія новітньої історії України

Сучасна українська історіографія доби Першої світової війни та Української революції. Велика війна і «українське питання». На руїнах Російської імперії Романових: злет і крах Української революції. Проблеми термінології та хронології. Сила та слабкість української революції. Українська революція: хто програв і хто виграв? На руїнах Австро-Угорської імперії Габсбургів

Радянська Україна 1920—1930-х рр.: сучасний історіографічний дискурс. Галичина, Волинь, Буковина і Закарпаття в міжвоєнний період.

Друга світова війна в сучасному дослідницькому контенті.

Сучасна українська історична наука про радянську Україну (1945-1991 рр.)

Тема. Актуальні питання історії України як політичної нації (від 1991 р.) в сучасній українській історіографії

Сучасна українська історія в об'єктиві науковців: здобутки та перспективи, факти, інтерпретації, концепції. Національне державотворення: узагальнення та уроки.. 1990–2000-ні рр. в Україні: зміни або злами. «Помаранчева революція»: концепції та ступінь їх відповідності історичній правді. Рецепція Євромайдану в сучасному українському науковому та соціокультурному дискурсі.

Російсько-українська війна сучасному науковому дискурсі та медіапросторі.

Сучасний український науковий дискурс зовнішньополітичного курсу незалежної України

Узагальнення досвіду формування та персоніфікація зовнішньої політики незалежної України,. «Лінії» прагматичної багатовекторної зовнішньої політики та пріоритетності європейського напрямку в науковому контенті. Науковці про проблеми теорії й практики європейської та євроатлантичної інтеграції України в конкретних геополітичних умовах сучасності.

Тема. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії

Проблема взаємозв'язку історії України і всесвітньої історії. Дефініції історії України і всесвітньої історії. Перспективи української історії (польська, турецька, російська, німецька)

Антикознавство та візантиністичні студії в сучасній Україні. Середньовічна, нова та новітня історія країн Європи та Америки у висвітленні сучасних українських дослідників. Дослідження історії Росії українськими науковцями на сучасному етапі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Форма навчання: денна					Форма навчання: заочна			
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі		
		лекції	семінарські	лабораторні	самостійна робота в т.ч. ІРС		лекції	семінарські	самостійна робота в т.ч. ІРС
1 модуль									
Тема 1. Вступ. Сучасна (новітня) українська історіографія: стан та перспективи	16	4	2		10	17	2		15
Тема 2. Питання давньої та середньовічної історії України в сучасній українській історіографії	16	4	2		10	17	1	1	15
Тема 3. Ранньомодерна та модерна історія в Україні в сучасній українській історіографії	20	6	4		10	23	2	1	20
Модульна контрольна робота	2	2							
Разом за модуль	54	16	8		30	57	5	2	50
2 модуль									
Тема 4. Сучасна українська історіографія новітньої історії України	30	6	2		20	23	2	1	20
Тема 5. Актуальні питання історії України як політичної нації (від	25	6	4		15	23	2	1	20

1991 р.) в сучасній українській історіографії									
Тема 6. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії	11	2	2		7	17	1		16
Модульна контрольна робота	2	2							
Разом за модуль	66	16	8		42	63	5	2	56
Разом за семестр	120	32	16		72	120	10	4	106

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Вступ. Сучасна (новітня) українська історіографія: стан та перспективи.	2	
2	Тема 2. Питання давньої та середньовічної історії України в сучасній українській історіографії	2	1
3	Тема 3. Раньомодерна та модерна історія в Україні в сучасній українській історіографії	4	1
4	Тема 4. Сучасна українська історіографія новітньої історії України	2	1
5	Тема 5. Актуальні питання історії України як політичної нації (від 1991 р.) в сучасній українській історіографії	4	1
6	Тема 6. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії	2	
Разом		16	4

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ НА СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар. Українські науковці про актуальні питання історії України від 1991 р.

Студенти обирають

- *аналізують стан дослідження ВСЬОГО ПЕРІОДУ чи ОКРЕМИХ СЮЖЕТІВ у фахових наукових журналах за публікаціями періоду 2016-2022 рр. (журнал обирає самостійно)*

або

- *аналізують стан дослідження ВСЬОГО ПЕРІОДУ чи ОКРЕМИХ СЮЖЕТІВ у сучасних (2017-2022 рр.) наукових працях вітчизняних істориків (науковців або інституції обирає самостійно)*

або

- *об'єднують об'єкти аналізу*

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Вступ. Сучасна (новітня) українська історіографія: стан та перспективи	10	15
2	Тема 2. Питання давньої та середньовічної історії України в сучасній українській історіографії	10	15
3	Тема 3. Раньомодерна та модерна історія в Україні в сучасній українській історіографії	10	20
4	Тема 4. Сучасна українська історіографія новітньої історії України	20	20
5	Тема 5. Актуальні питання історії України як політичної нації (від 1991 р.) в сучасній українській історіографії	15	20

6	Тема 6. Проблеми всесвітньої історії в сучасній українській історіографії	7	16
	Разом	72	106

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Від мурів до бульварів: творення модерного міста в Україні (кінець XVIII - початок XX ст.) : [нариси : колект. монографія] / [О. П. Реєнт (керівник авт. кол.) та ін. ; редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.]; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ін-т історії України НАН України, 2019. – 607 с. : іл.
- Війна і міф. Невідома Друга світова / за заг. ред. О. Зінченка, В. В'ятровича, М. Майорова; Укр. ін-т нац. пам'яті. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 272 с. : іл.
- Гуржій, Олександр Іванович. Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина XVII - початок XX ст.) / О. Гуржій, О. Реєнт, Н. Шапошнікова; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ін-т історії України НАН України, 2018. – 364 с. : табл.
- Дисциплінарні виміри української історіографії: Колективна монографія / Відп. ред. та кер. авт. кол. О. А. Удод. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 462 с.
- "Донбас": переПРОчитання образу / [авт.: В. В'ятрович, І. Каретніков, Б. Короленко та ін.]; Укр. ін-т нац. пам'яті. – [Київ: Укр. ін-т нац. пам'яті, 2018]. – 52 с. : іл.
- 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / [Г. В. Боряк (керівник авт. кол.) та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій]; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ніка-Центр, 2016. – 795 с.
- Інститут історії України Національної академії наук України. Документи і матеріали, 1936-1991 : [у 2 кн.] / НАН України, Ін-т історії України ; [відп. ред. В. А. Смолій] . - Київ : Ін-т історії України НАН України, 2011 - 2021.
- Колесник Ірина Українська історіографія: концептуальна історія. - К., 2013.-566 с.
- Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів / Авторизов. пер. з англ. - Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2012. - 794 с. + XXII с. + карти + табл.
- Медійна історія та професійна репутація історика / О. Удод // Історіографічні дослідження в Україні. — 2020. — Вип. 31. — С. 136-147. — Бібліогр.: 12 назв. — укр.
- Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями: колект. монографія/Удод Олександр, Верменич Ярослава, Ковалевська Ольга, Ясь Олексій; упоряд. текстів й наук. апарату С.Блащук, Н.Пазюра; за заг.ред. В.Смолія; НАН України, І-т історії України.- Київ: Генеза, 2018- 288 с.
- Плохій, Сергій. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності = The Gates of Europe: a History of Ukraine / Сергій Плохій ; [пер. з англ. Р. Клочка]. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. – 493, [2] с. : карти.
- Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі / Авторизов. пер. з англ. - К.: Критика, 2015. - 429 с.
- Право на правду. Практичний порадник із доступу до архівів / В. М. В'ятрович, І. М. Кулик, В. В. Лошак [та ін.]; Центр дослідж. визвол. руху. – 2-е вид. доп. – Л.: Часопис, 2016. – 192 с. : табл.
- Революція Гідності: на шляху до історії = The revolution of dignity: on its way to history : зб. наук. пр. / відп. ред. І Пошивайло, Л. Онишко; Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні, Музей Революції Гідності, Український інститут національної пам'яті, Інститут історії України НАН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ: Національний музей Революції Гідності, 2020. – 384 с. : іл. – (Форум музею майдану)
- Смолій, Валерій Донбас і Крим в економічному, суспільно-політичному та етнокультурному просторі України: історичний досвід, модерні виклики, перспективи : аналіт. доп. / Валерій Смолій, Станіслав Кульчицький, Лариса Якубова ; відп. ред. Г. Боряк; НАН України, Ін-т історії України. – Київ: Ін-т історії України НАН України, 2016. – 615 с. – ISBN 978-966-02-8197-4.
- Снайдер Т. Перетворення націй. Польща, Україна, Литва, Білорусь 1569-1999 / Пер. з англ.К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. - 460 с.

30 років Незалежності України: наукове осмислення. Бібліографія. Знакові книги нашої незалежності / упоряд. Д. Г. Стегній ; ред. З. Х. Мусіна ; наук. ред., авт. вступ. ст.: Г. В. Боряк, В. В. Головка; Нац. іст. б-ка України, Ін-т історії України НАН України, Укр. ін-т книги. – Київ: ВД "Вініченко", 2021. – 639 с.

Україна на історіографічній мапі етнополітичного регіоналізму 1990-х – 2000-х років / О. Андрощук // Історіографічні дослідження в Україні. — 2019. — Вип. 30. — С. 150-186. — Бібліогр.: 36 назв. — укр.

Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми / За ред. Л. Зашкільняка. - Львів: Видавництво Львівського національного університету імені Івана Франка, 2004. - 405 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Кабінет міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/>

Інститут історії України НАН України <http://history.org.ua>

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України <http://ipiend.gov.ua>

Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України <https://www.inst-ukr.lviv.ua/>

Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАН України <http://archeos.org.ua/>

Історіографічні дослідження в Україні <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/12676>

Національна бібліотека України імені В.і. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна спілка краєзнавців України <https://nsku.org.ua>

МАРА [Електронний ресурс] : Digital Atlas of Ukraine / Український науковий інститут Гарвардського університету. – URL: <http://gis.huri.harvard.edu/>

Інтернет-мережа гуманітаріїв в Україні і світі <http://www.historians.in.ua>

Критика. ВЕТА. Міжнародний огляд книжок та ідей <https://krytyka.com/ua/>

Український веб-сайт <https://www.istpravda.com.ua/>

<https://www.ukrstat.gov.ua/>

<https://imzo.gov.ua/osvita/nush/>

<https://ihed.org.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р. без змін; **зі змінами** (Додаток 1).
(потрібне підкреслити)

протокол №10 від «30» травня 2023 року Завідувач кафедри _____ доц. Ігор ЛІХТЕЙ_____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібно підкреслити)

протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Додаток 1.

Зміни до робочої програми навчальної дисципліни
«Сучасна українська історіографія» - блок «Самостійна робота студента» (протокол
№10 від «30» травня 2023 року).

Здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Сучасна українська історіографія» пропонується використати в самостійній роботі елементи навчання за програмою неформальної освіти, а саме: дистанційні тренінги, курси, семінари, вебінари, майстер-класи тощо (наприклад, на платформах Prometheus: <https://prometheus.org.ua/courses-catalog>, Освіторія <https://ua.crp-wroclaw.com/katehoriya/pedagogika/>, EdEra: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2950> Всеосвіта: <https://vseosvita.ua/>, Онлайн платформа неформальної освіти: <https://learnlifelong.net/>, ВУМ: <http://online.vum.org.ua/>, Міжнародний освітній центр: <https://www.facebook.com/insight.net/>, Learning Passport: <https://ukraine.learningpassport.unicef.org/> та інші).

Сертифікати за пройдені курси будуть зараховані як складова модульного контролю.